

FINANCE / FISKALNI SVET

Kračun: Gospodarski upad je resen

Fiskalni svet je včeraj predstavil oceno proračunskih dokumentov za prihodnji dve leti. Govorci so med drugim posvarili pred izkoriščanjem trenutnih zdravstvenih razmer za ukrepe, ki niso neposredno povezani z epidemijo in vodijo v oteženo zagotavljanje dolgoročne vzdržnosti javnih financ.

Odstop od fiskalnega pravila, načela, ki določa, da morajo biti prihodki in izdatki državnih proračunov srednjeročno uravnoteženi brez zadolževanja, je dopusten zgolj v izrednih okoliščinah. Kot je včeraj pojasnil predsednik fiskalnega sveta Davorin Kračun, takšen odstrop pride v poštev, če je država soočena z resnim gospodarskim upadom ob izrednem dogodku, na katerega ni mogoče vplivati. »V letu 2020 beležimo močan upad realnega BDP, medtem ko je napoved iz leta 2019 predvidevala rast, ki bi se nadaljevala v letu 2021 in naprej. V resnici imamo med temi številskami velikanski razkorak, kar dokazuje, da je gospodarski upad resen.« je pojasnil Kračun. »Lani so nam skoraj vse institucije napovedovale približno triodstotno gospodarsko rast, letošnje napovedi pa predvidevajo od 6- do 10-odstotno krčenje gospodarstva,« je

predstavil številke. Za leto 2020 in 2021 so tako izpolnjeni pogoji, ki omogočajo uveljavitev izjemnih okoliščin, projekcije za naprej pa so ta čas še preveč negotove.

Skrb zbuja visoki izdatki

Fiskalni svet v proračunskih dokumentih vidi nakazano ekspanzivno fiskalno politiko v letu 2021, ki je glede na pričakovane razmere proticiklična in kot takšna ustreza, je ocenil Kračun. Ob tem pa opozoril, da izračuni kažejo, da so načrtovani izdatki ob sicer dovoljenem začasnem odstopanju od srednjeročne uravnoteženosti previsoki.

V fiskalnem svetu so se pri pripravi ocene osredotočili tudi na očiščene izdatke, torej brez upoštevanja odhodkov, povezanih s koronaukrepi. »Rast odhodkov je visoka, kar nas zelo skr-

Lani so nam skoraj vse institucije napovedovale približno triodstotno gospodarsko rast, letos se nam obeta od 6- do 10-odstotno krčenje gospodarstva, je včeraj opozoril predsednik fiskalnega sveta Davorin Kračun. © Jaka Gasar

Tomaž Perše, član fiskalnega sveta

Rast odhodkov je visoka. To nas zelo skrbi.

bi,« je povedal član fiskalnega sveta Tomaž Perše. Opozoril je, da trenutnih razmer ne bi smeli izkoriščati za ukrepe, ki strukturno slabijo položaj javnih financ. »Tveganje vidimo pri raznih izrednih usklajitvah pokojnin, skrb pa zbuja tudi rast stroškov dela, kar se denimo kaže v napredovanjih in izplačilih za delovno uspešnost,« je pojasnil Perše in ob tem vse nosilce ekonomske politike pozval, naj uravnavajo javno porabo v okvirih, ki ne bodo ogrozili srednjeročne vzdržnosti javnih financ. V nasprotnem primeru namreč tvegamo, da nas po izhodu iz krize čaka močno oteženo delovanje v prihodnosti, je opozoril.

Investicije je treba dobro upravljati

Po besedah članice sveta Alenke Jerkič je za naslednji dve leti predvideno pospešeno koriščenje evropskih sredstev, kar je dobrodošlo. »Vendar pa je predviden tudi zelo visok porast investicij iz domačih virov, kar je eden glavnih razlogov za načrtovani visok primanjkljaj,« je pojasnila. Poudarila je, da je nujno, da so investicije iz javnih sredstev resnično namenjene krepitvi gospodarstva, in opomnila, da imajo lahko slabo upravljane investicije negativne učinke na gospodarsko aktivnost. Dolg države lahko še povečajo. »mg